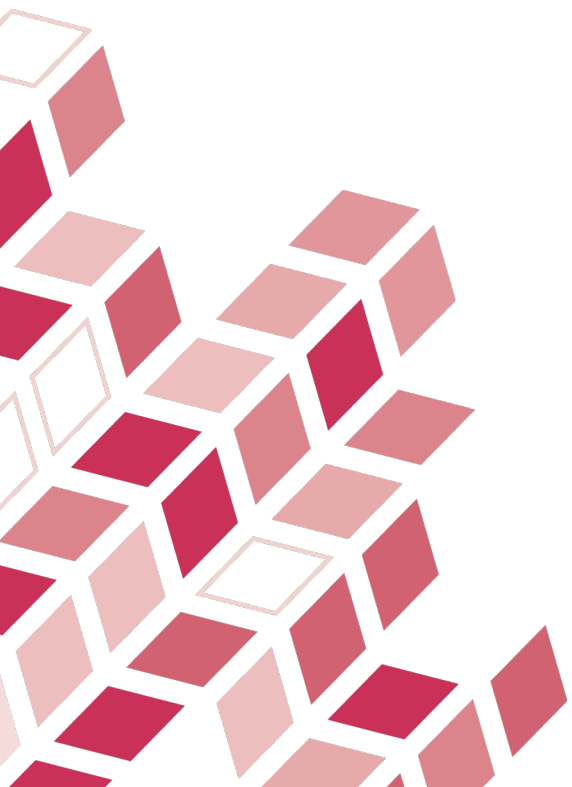

NOKUTS tilsynsrapporter

Lyddesign

2-årig påbygging til bachelorgrad ved Nordisk institutt for scene og studio (NISS)

januar 2012

Institusjon:	Nordisk institutt for scene og studio (NISS)
Studietilbud:	2-årig påbygging til bachelorgrad ved Nordisk institutt for scene og studio (NISS)
Grad/Studiepoeng:	2-årig påbygging til bachelorgrad, 120 studiepoeng
Dato for vedtak:	17.01.2012
Sakkyndige:	Professor Carl Haakon Waadelanad, NTNU Trondheim
	Førstelektor Mark W. Drews, Universitetet i Stavanger
	Tormod Ringnes, Shortcut Norge AS
Saksnummer:	11/204

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport om akkreditering av 2-årig påbygging til bachelorgrad ved Nordisk institutt for scene og studio (NISS). Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra NISS. Denne rapporten viser den omfattende vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

2-årig påbygging til bachelorgrad i Lyddesign ved Nordisk Institutt for Scene og Studio (NISS) tilfredsstillende ikke kravene i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften).

Oslo, 17. januar 2012

Terje Mørland
direktør

Alle NOKUTs vurderinger er offentlige og denne samt tilsvarende tilsynsrapporter vil være elektronisk tilgjengelige på nettsidene våre www.nokut.no.

Innhold

1	Informasjon om søkerinstitusjon.....	1
2	Beskrivelse av saksgang.....	1
3	Innledende vurdering	2
4	Faglig vurdering.....	2
4.1	Grunnleggende forutsetninger for akkreditering	2
4.2	Plan for studiet.....	5
4.3	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	11
4.4	Støttefunksjoner og infrastruktur.....	15
5	Sammendrag av de sakkyndiges vurdering og konklusjon.....	16
6	Institusjonens kommentar.....	17
7	Sakkyndig tilleggsvurdering	23
8	Vedtak	32
9	Dokumentasjon	33

1 Informasjon om søkerinstitusjon

Nordisk institutt for scene og studio (NISS) er ikke akkreditert som institusjon og må søke NOKUT om akkreditering av studier på alle nivåer. Høgskolens interne system for kvalitetssikring er ikke godkjent av NOKUT. Høgskolen har (tidligere) fått akkreditering av NOKUT for følgende studier:

- Populærmusikk, 120 sp, 2011.
- Film og TV, årsstudium, 60 studiepoeng (sp), 2010.
- Lydproduksjon, årsstudium, 60 sp, 2010.
- Visuell kunst, 120 sp, 2010.

NISS søkte til søknadsfristen 15.3.2011 om akkreditering av Lyddesign (120 studiepoeng) – påbygning til bachelorgrad.

2 Beskrivelse av saksgang

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om grunnleggende forutsetninger for akkreditering er tilfredsstillende imøtekommet slik disse gjengis i NOKUTs tilsynsforskrift¹. For søknader som går videre, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i tilsynsforskriften.

Etter sin faglige vurdering skal de sakkyndige konkludere med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i tilsynsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering.

Dersom et eller flere av kriteriene underkjennes av de sakkyndige, sendes den faglige vurderingen til søkerinstitusjonen som får tre uker til å kommentere denne. NOKUT avgjør deretter om institusjonens kommentarer skal sendes de sakkyndige for tilleggsvurdering. De sakkyndige får to uker på å avgi tilleggsvurdering. NOKUTs direktør fatter deretter vedtak.

---

¹ <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20110127-0297.html>

3 Innledende vurdering

Tilsynsforskriften § 4-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

1. Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:

- a. Reglement og styringsordning
- b. Klagenemnd
- c. Læringsmiljøutvalg
- d. Utdanningsplan
- e. Vitnemål og Diploma Supplement
- f. Kvalitetssikringssystem

NOKUTs vurdering:

NISS tilbyr i dag akkrediterte lavere grads studier. Det forutsettes derfor at krav i lov om universiteter og høyskoler er tilfredsstillende ivaretatt. Diploma Supplement er vurdert som tilfredsstillende. Høgskolen har ikke godkjent kvalitetssikringssystem.

System for kvalitetssikring av utdanningen vurderes for godkjenning først etter at dette har vært i bruk noe tid. Den innledende vurderingen som er foretatt i forbindelse med søknad om akkreditering medfører derfor ikke at NOKUT har godkjent systemet. Gjennom den innledende vurderingen er det kontrollert at institusjonen har lagt grunnlaget for et systematisk kvalitetsarbeid gjennom at det foreligger en systembeskrivelse eller en beskrivelse av framtidig systematisk kvalitetsarbeid. Sakkyndig vurdering inngår i den innledende evalueringen kun for å gi råd til institusjonen på bakgrunn av systembeskrivelsen eller en beskrivelse av framtidig systematisk kvalitetsarbeid. Konklusjonen fra sakkyndig er at systembeskrivelsen tilsier at systemet i funksjon kan bli tilfredsstillende, men det bør gjøres enkelte justeringer.

Råd om justeringer og endringer er gitt til søker. Den sakkyndige komiteen som skal utføre framtidig evaluering av system for kvalitetssikring av utdanning gjøres kjent med rådene.

4 Faglig vurdering

Den følgende teksten i dette kapitlet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer "Vi", er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs tilsynsforskrift.

4.1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

4.1.1 Krav i lov om universiteter og høyskoler.

Disse krav er vurdert av NOKUT i den innledende vurderingen.

4.1.2 Krav i rammeplaner og aktuelle forskrifter fra Kunnskapsdepartementet skal være fylt

Vurdering

Studiet er ikke regulert av offentlig rammeplan. Av søknaden fremgår videre at opptak forutsetter fullført 1-årig høyere utdanning ved NISS, og således ikke reguleres direkte av departementets opptaksforskrift.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet

4.1.3 Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet.

Vurdering

Det redegjøres for forventet studentrekruttering på bakgrunn av erfaringer fra dagens grunnutdanning, som i følge søkerstatistikk har hatt ca 140 søkere hvert år. Ikke alle disse tilfredsstillende formelle krav for opptak til høyere utdanning på 1. syklus nivå. Et estimat på drøyt 100 søkere til *Årsstudium i lydproduksjon* (oppstart høsten 2011) virker slik sett realistisk. *Årsstudium i lydproduksjon* vil ha 48 studieplasser. Dette studiet danner, sammen med *søkere med tilsvarende kompetanse*, søkertilfanget til *Lyddesign* (så vel som til det omsøkte studieprogrammet *Musikkproduksjon*). På bakgrunn av tidligere erfaring forventes et studentfracfall på 25 %, hvilket tilsier at 36 studenter vil fullføre *Årsstudium i lydproduksjon*. Det antas videre at av disse 36 studentene vil halvparten, 18, søke på *Lyddesign* (den andre halvparten på *Musikkproduksjon*), og det sies at eventuelt fracfall fra 18 vil kompenseres av eksterne søkere. – Av disse 18 potensielle søkere ønskes det at 15 blir gitt studieplass på *Lyddesign*. – Hvorvidt denne kalkylen er realistisk, er litt vanskelig å si. – Imidlertid kan et studentopptak på 15 studenter synes litt høyt i forhold til et forventet søkertall på 18 studenter. En større konkurranse om studieplass ved *Lyddesign* vil både kunne sikre et høyere faglig nivå på studentene som tas opp og bidra til godt motiverte studenter. Dermed legges det også godt til rette for stabilitet i studiet.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende

4.1.4 Det skal redegjøres for forventet arbeidsomfang for studentene

Vurdering

I søknaden heter det: "NISS regner et fullt studieår som å ha en varighet omtrent lik et årsverk i det offentlige, det vil si rundt 1687,5 arbeidstimer samlet studiearbeid" (se side 9 i søknaden). I søknaden settes det videre opp en tabell som viser studenttimer per arbeidsform på hvert av de to årene. Arbeidsformene det her refereres til, er: Innføringskurs - forelesninger og teorigjennomganger – seminarer, evalueringer og plenum – masterclasses og workshops – labarbeid, servicebenk og demonstrasjoner – instruksjon og veiledning, individuelt og i grupper – teamarbeid og problemløsning

i grupper – individuelt oppgavearbeid og skriftlige arbeider – prosjektarbeid og arbeid med produksjoner – eksamener med eksamensforberedelse – annet egenarbeid (forberedelse, etterarbeid med videre).

Denne tabellen gir en bra oversikt over samlet arbeidsomfang, men det er vanskelig å se bak disse tallene hva som konkret forventes for de enkelte emnene.

Det skal her også nevnes at det er en uoverensstemmelse mellom søknad og studieplan når det gjelder studiepoeng for emnene: Dramaturgi 1 (5 sp kontra 6 sp), Romakunstikk (6 sp kontra 5 sp) og Lydpersepsjon (1 sp kontra 2 sp).

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende

4.1.5 Der deler av studiet foregår utenfor den institusjonen som utsteder vitnemål, skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene

Vurdering

Ekstern praksis inngår ikke i studiet.

4.1.6 Samlet konklusjon for § 4-1, 2-5, Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

Kvaliteten er i samsvar med forventet nivå i henhold til gjeldende krav i tilsynsforskriften.

Råd til videre utvikling

- Det anbefales at *Lyddesign* tar opp 10 studenter pr år i stedet for 15, slik at det totale antall studieplasser over 2 år er 20 (ikke 30 som det søkes om) (§ 4-1 3).
- Det bør redegjøres for hvordan forventet arbeidsomfang fordeles på de enkelte emnene (§ 4-1 4).

4.2 Plan for studiet

I dette avsnittet vil følgende punkter refereres:

§ 4-2 Plan for studiet

1. Studiet skal ha et dekkende navn
2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse:
  - a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.
  - b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.
  - c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.
  - d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.
  - e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.
3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
4. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

4.2.1 Studiet skal ha et dekkende navn

Vurdering

Sett på bakgrunn av studiets innhold, slik dette er presentert i studieplanen, anses ikke *Lyddesign* å være et dekkende navn for dette studiet.

Det finnes en presedens innen det offentlige høyskolesystemet og internasjonale høyskoler med liggende studier for denne type navngivning hvor tittel antyder fag og undertittel antyder nivå og omfang. Her forventes at en ferdig utdannet bachelor i *Lyddesign* skal ha en god fordypning innen faget *Lyddesign*. Spesielt innen dramaturgi og filmforståelse.

I den presenterte studieplanen favner studiet bredt innen lydproduksjon, men mangler en god fordypning innen faget *lyddesign*. Studiet er også lite knyttet opp mot eksterne fagmiljøet innenfor dette faget og viser flere steder i søknaden liten forståelse/erfaring innenfor faget.

Komiteen er av den oppfatning at et mer dekkende navn og en bedre løsning ville være å kalle dette studiet: "*Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i audiovisuell produksjon*". Dette ville på den ene side tydeliggjøre at studiet er en bachelorpåbygging av *Årsstudium i lydproduksjon*, og på den andre side muliggjøre at man også kunne etablere "*Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i musikkproduksjon*" (i stedet for det omsøkte studiet *Musikkproduksjon*). – Begge disse eventuelle bachelorprogrammene har så mange emner felles at det mest naturlige er å se det slik at de representerer muligheter innenfor én og samme bachelor, *Bachelor i lydproduksjon*, der det i større prosjektoppgaver fokuseres på forskjellige sider av lydproduksjon (*Audiovisuell produksjon og Musikkproduksjon*).

Konklusjon

Nei, studiets navn er ikke dekkende

- Studiet må endre navn, forslagsvis til: *Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i audiovisuell produksjon*. Jfr. argumentasjonen gitt i vurderingen ovenfor.

4.2.2 Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsen:

- Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.**

Studiets læringsutbytte:

Etter endt studieprogram skal en kandidat med fullført kvalifikasjon være kjennetegnet av et læringsutbytte definert ved de kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanser som vises nedenfor.

Kunnskaper - kandidaten skal kunne

K₁ vise en bred kunnskap om produksjonsformer, prosesser, teknologier og

produksjonsutstyr, samt kunnskap om prosjektering og installering av lydanlegg

K₂ vise kunstfaglig og dramaturgisk kunnskap og kunne relatere dette til utvikling av og arbeid med audiovisuell og auditiv produksjon

K₃ oppdatere og videreutvikle sin kunnskap om og kompetanse innen fagfeltet på basis av egen utforskning av teknologi så vel som av eget uttrykk

K₄ gi et overordnet innblikk i samtidens utvikling innen audiovisuelle medier som uttrykk så vel som av den forskning og utvikling som finner sted innen lyd og lydrelatert teknologi

Ferdigheter - kandidaten skal kunne

F₁ beherske arbeid med forskjellige audiovisuelle uttrykk som fiksjonsfilm og dokumentar, samt kjenne til arbeid med tilstøtende relevante audiovisuelle uttrykk som spill, reklame og lignende

F₂ anvende og beherske relevante dramaturgiske- og lydfaglige verktøy, digitale så vel som analoge, i arbeid med produksjoner

F₃ delta på en personlig og aktiv måte i forskjellige audiovisuelle og auditive uttrykk, reflektere kritisk og selvstendig over eget og andres arbeid, og benytte dette til å justere og videreutvikle egen praksis

F₄ prosjektere, og i noen grad installere, lydanlegg selv eller utarbeide spesifikasjoner til andre

F₅ finne frem til relevant informasjon og fagstoff som for eksempel verktøy så vel som samtidige produksjoner/resultater av aktuelle kunstneriske utviklingsarbeider, og benytte dette til å belyse og ivareta eget arbeid

Generell kompetanse - kandidaten skal kunne

G₁ vise innsikt i og etterleve gjeldende lover og regler med gode etiske holdninger hva angår både forretningsdrift og opphavsrett

G₂ delta i, planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver i prosjekter og produksjoner på en selvstendig måte, i tråd med profesjonelle standarder og med god forståelse for hva det vil si å arbeide i team

G₃ kjenne til og finne frem til nytenkning og innovasjon både innen uttrykk og teknologi, og benytte dette til å videreutvikle eget uttrykk

G₄ kommunisere med faglig tydelighet, utveksle erfaringer, og formidle lydfaglige utfordringer og muligheter til andre i et team eller ved en produksjon og på denne måten bidra til utvikling av god praksis innen lyddesign

G₅ etablere og drive eget selskap samt publisere kunstneriske verker

Vurdering

Læringsutbytte som tydeliggjør de kvalifikasjoner en kandidat har oppnådd ved fullført utdanning i det omsøkte studieprogrammet i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, er godt presentert i henhold til kvalifikasjonsrammeverket. I de overordnede målene for studiet er det benyttet

de deskriptorene vi finner i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning, tilpasset det omsøkte studieprogrammet.

Konklusjon

Ja, læringsutbyttet er tilfredsstillende beskrevet

b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.

Vurdering

I søknaden, side 14, pekes det på at studiet åpner for arbeidsmuligheter innen film-, tv- og videoprodusenter, kringkasting, reklameprodusenter, spillutviklere og offentlig kulturforvaltning. Dessuten nevnes at kompetansen som bygges er anvendelig i AV prosjektering og installasjon, lyd-grossister og forhandlere. Denne vurderingen anses som riktig og realistisk.

Det pekes videre på noen forskjellige muligheter til å kombinere dette studiet med andre studier på 1. syklusnivå i medierelaterte arbeids- og fagområder.

Imidlertid savnes en bedre redegjørelse for hvordan studiet kan videreføres til studier på masternivå (2. syklus) så vel nasjonalt som internasjonalt. Det nevnes at det er igangsatt innledende samtaler med universitet i England. Disse bør videreutredes. – Det anbefales også at det undersøkes muligheter for å videreføre dette studiet til en master i musikkteknologi ved NTNU. – At musikkteknologistudiet ved NTNU ikke er nevnt i denne sammenhengen anses som en svakhet.

Konklusjon

Ja, studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier er tydelig.

c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen

Vurdering

Studiets innhold og oppbygging er presentert gjennom en samling emner knyttet til forskjellige emnegrupper; utøvende lyddesign (til sammen 69 sp), teknologi (23 sp), fortelling (13 sp) og allmenne emner (15 sp). Alle emnene er obligatoriske. De enkelte emnene er på en bra måte knyttet til forskjellige aspekter av læringsutbytte for det omsøkte studieprogrammet slik disse er nedfelt i søknaden, side 13. Det synes å være en bra faglig sammenheng mellom emnene, der emnegruppene *utøvende lyddesign* og *teknologi* bidrar til å gi faglig dybde, mens emnegruppene *fortelling* og *allmenne emner* bidrar til faglig bredde. Her skal det imidlertid bemerkes at det ville vært naturlig med en styrking av undervisningstilbudet i filmfordypning (i tillegg til generell kunstfaglig kontekstualisering). En vesentlig svakhet knyttet til dette punktet er at læringsutbyttet på emnenivå er til dels svært mangelfullt beskrevet i henhold til kvalifikasjonsrammeverket. Dette er en alvorlig mangel som må rettes opp.

Konklusjon

Ja, studiets innhold og oppbygging er tilfredsstillende relatert til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen

Vurdering

Det er en bra *generell* utgreiing som viser kopling mellom arbeids- og undervisningsformer og læringsutbytte. Problemet er at denne utgreiingen er *for* generell til at man får noe sikkert inntrykk av om læringsutbyttet, slik det er beskrevet i planen, *faktisk* blir oppnådd.

Det som her savnes, er en mer konkret, eksplisitt redegjørelse for innhold i de enkelte emner og type oppgaver/praksis. – Den kunstneriske dimensjonen kunne også med fordel vært bedre synliggjort (jfr. søknad, side 18). Det anbefales videre at studentene får erfaring i arbeid sammen med profesjonelle musikere, lydteknikere og produsenter, og ikke bare andre studenter.

Konklusjon

Nei, studiets arbeids- og undervisningsformer er ikke egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

- Det må gjøres bedre greie for arbeidsoppgaver og praksis knyttet til de enkelte emnene.

e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet

Vurdering

I søknaden på side 20 understrekes det at det vektlegges såkalte formative vurderinger, som innebærer tilbakemeldinger under den løpende læringsprosessen og summative vurderinger, som her ses som avsluttende, kontrollerende vurderinger av resultat og/eller opplevelser opp mot definerte mål eller standarder. De summative vurderingene benyttes til å måle læringsutbyttet studentene sitter igjen med etter endt arbeid. Sluttvurderinger/eksamensformer for de enkelte emnene er gjengitt i søknaden på sidene 20 og 21. – Det skal her bemerkes at sluttvurdering for Kunst og samfunn og Lydpersepsjon slik disse er gjengitt i søknaden ikke er i samsvar med hvordan sluttvurderingen for disse emnene er presentert i studieplanen.

Eksamens- og vurderingsformer synes å være bra tilpasset de enkelte emnene, men hvorvidt disse er egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet, er avhengig av hvordan innholdet i de enkelte emnene er definert. (Jfr. kommentarer til 4.2.2.c og d ovenfor.)

Det skal videre bemerkes at tidsbruk for gjennomføring av de forskjellige eksamener burde vært angitt (4 timer, 6 timer, 1 uke, 4 uker?)

Dessuten bør siste avsluttende eksamen, 302.1 Lyddesign 2 ha en ekstern sensor i tillegg til intern sensor.

Konklusjon

Nei, eksamensordninger og andre vurderingsformer er ikke egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.

- Innhold i emner og arbeids- undervisningsformer må beskrives tilfredsstillende (Jfr. merknader til 4.2.2.c og d ovenfor).

4.2.3 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

På side 22 i søknaden sies det at NISS per i dag ikke har akkrediterte studieprogram i operativ drift eller erfaring fra drift av akkrediterte utdanninger. Videre sies det: "Ut fra dette, og det forhold at våre førstestillingskompetente lærere ikke har erfaring fra andre undervisningsinstitusjoner enn NISS etter at førstestillingskompetansen ble oppnådd, medfører at vi vanskelig kan peke på tidligere eller pågående strukturert FoU/KU-aktivitet."

Dette sagt, pekes det på tidligere faglig utviklingsarbeid over tid, kunstnerisk arbeid tilgjengeliggjort gjennom ulike kanaler, og det presenteres tanker om hvordan fagmiljøet knyttet til *Lyddesign* tenker rundt framtidig FoU/KU-arbeid.

Innen Kunstnerisk utviklingsarbeid vises det til de ansattes ved avdelingens aktivitet innen lydproduksjoner og annet faglig arbeid av kunstnerisk art. Dette viser en bred erfaring/aktivitet innen lydproduksjon men liten erfaring /aktivitet innen faget lyddesign. Her trekkes frem Kaptein Sabeltann (2003) som eneste gjennomførte arbeid lyddesign til film. Dette er en direkte feil siden ansattes oppgave den gang var dialog redigering og ikke lyddesign. Noe som igjen beskriver liten forståelse for faget lyddesign.

Innen anvendt forskning vises det lite konkrete arbeid som knyttes opp mot faget lyddesign.

Konklusjon

Nei, studiet har ikke tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart.

- NISS må her vise til konkrete planer faglig og /eller kunstnerisk utviklingsarbeid innen faget lyddesign. Det må også vises til aktivitet knyttet mot det eksterne faglige miljøet innenfor Lyddesign.

4.2.4 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

I søknaden, side 24, leser vi: "Vi vil derfor ved dette kriteriet måtte sette fokus på hvordan vi mener at denne standarden vil kunne oppfylles gitt at det omsøkte studieprogrammet oppnår en akkreditering."

Det vises til begynnende aktivitet knyttet til studentutveksling og internasjonalisering, og det nevnes ønske om å etablere samarbeid gjennom Nordplus- og Erasmusprogrammene. Dette anses som positivt. Imidlertid viser søknaden at fagmiljøet er mangelfullt orientert om en del sentrale miljøer for musikkteknologi, audiovisuell produksjon og lyddesign både nasjonalt og internasjonalt, f.eks. Musikkteknologi ved NTNU, Lyddesign ved Filmskolen Høyskolen i Lillehammer, Filmtoneimester ved den Danske filmskolen.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

4.2.5 Samlet konklusjon for § 4-2, Plan for studiet

Kvaliteten er ikke i samsvar med forventet nivå i henhold til gjeldende krav som gitt i tilsynsforskriften.

- Studiets navn er ikke dekkende. Studiet må endre navn, forslagsvis til: *Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i audiovisuell produksjon*. Jfr. argumentasjonen gitt i vurderingen ovenfor (§4-2 1)
- Studiets innhold og oppbygging er ikke relatert til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen. Læringsutbytte på emnenivå må beskrives bedre og mer konkret i henhold til kvalifikasjonsrammeverket og det overordnede læringsutbytte for hele studiet (§ 4-2 2 c).
- Nei, studiets arbeids- og undervisningsformer er ikke egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen. Det må gjøres bedre greie for arbeidsoppgaver og praksis knyttet til de enkelte emnene (§ 4-2 2 d).
- Eksamensordninger og andre vurderingsformer er ikke egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet. Innhold i emner og arbeids- undervisningsformer må beskrives tilfredsstillende (§4-2 2 e).
- Studiet har ikke tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/ eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart. NISS må her vise til konkrete planer faglig og /eller kunstnerisk utviklingsarbeid innen faget lyddesign. Det må også vises til aktivitet knyttet mot det eksterne faglige miljøet innenfor Lyddesign (§ 4-2 3).

Råd til videre utvikling

- Flere mulige videreføringer til masterstudier bør tydeliggjøres (bl.a. Musikkteknologi ved NTNU og Film og Fjernsyn ved Høgskolen i Lillehammer) (§ 4-2 b).
- Det anbefales bedre orientering om relevante fagmiljø så vel nasjonalt som internasjonalt (§ 4-2 4).

4.3 Fagmiljø tilknyttet studiet

4.3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Fagmiljøet knyttet til det omsøkte programmet er gjengitt på side 27 og 28 i søknaden. Her framgår det at inkludert fast ansatte, midlertidige/timelærere og to foreløpige udekte behov (NN Lyddesign og

NN NISS entreprenørskap), utgjør undervisning og veiledning 3,30 årsverk, KU/FoU 0,5 årsverk og faglig/administrativt arbeid 0,24 årsverk.

Den samlede kompetanseprofil (inkludert to NN) synes relevant vurdert i forhold til det faglige innhold i studieprogrammet.

Studentårsverk per faglig ansatt vurderes som tilfredsstillende. (Her opererer NISS i søknaden med totalt 30 studenter, men komiteen foreslår et tak på 20 studenter (jfr. pkt. 3 foran).)

Kollegiet framstår som noe udekket hva angår ressurser satt av til FoU/ KU (dette kommenteres også i søknaden, side 29). – Imidlertid tas det her hensyn til at det omsøkte studieprogram er nytt og ikke eksisterer ved NISS i dag, og at det tidligst vil kunne starte høsten 2012 etter første gjennomkjøring av *Årsstudium i lydproduksjon* som akkreditert utdanning.

Konklusjon

Nei, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske arbeidet som utføres.

- Undervisningsbehov som i dag er udekket må dekkes i samsvar med planene som beskrives i søknaden.

4.3.2 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. For de ulike sykler gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse
- b. For andre syklus skal minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer eller dosenter og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.
- c. For tredje syklus, ph.d., skal minst 50 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer, de øvrige skal ha førsteamanuensiskompetanse.
- d. For tredje syklus, kunstnerisk stipendprogram, skal minst 50 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer/dosenter, de øvrige skal ha førstestillingskompetanse.

Vurdering

Som vist i søknaden på sidene 27 – 30, vil, under forutsetning av to fast tilsatte NN, 2,53 av 4,04 beregnede årsverk være fast tilsatte med sin hovedstilling ved NISS, noe som tilsvarer 62,56%.

Konklusjon

Nei, kriteriet anses som ikke oppfylt.

- Undervisningsbehov som per i dag er udekket, må dekkes inn i samsvar med den plan for dette som beskrives i søknaden under dette punkt.

4.3.3 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For de ulike sykluser gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.
- b. For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.
- c. For tredje syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt internasjonalt nivå og med tilstrekkelig faglig bredde.

På side 22 i søknaden sies det at NISS per i dag ikke har akkrediterte studieprogram i operativ drift eller erfaring fra drift av akkrediterte utdanninger. Videre sies det: "Ut fra dette, og det forhold at våre førstestillingskompetente lærere ikke har erfaring fra andre undervisningsinstitusjoner enn NISS etter at førstestillingskompetansen ble oppnådd, medfører at vi vanskelig kan peke på tidligere eller pågående strukturert FoU/KU-aktivitet."

Dette sagt, pekes det på tidligere faglig utviklingsarbeid over tid og kunstnerisk arbeid tilgjengeliggjort gjennom ulike kanaler. Det dokumenteres resultater som er relevant for studiets innhold og nivå, men eksempler fra avdelingen for lydproduksjon og vedlagte CV-samlinger viser manglende erfaring innen faget Lyddesign. Det vises også til lite konkrete planer/tanker rundt framtidig FoU/KU-arbeid.

Vurdering

På side 22 i søknaden sies det at NISS per i dag ikke har akkrediterte studieprogram i operativ drift eller erfaring fra drift av akkrediterte utdanninger. Videre sies det: "Ut fra dette, og det forhold at våre førstestillingskompetente lærere ikke har erfaring fra andre undervisningsinstitusjoner enn NISS etter at førstestillingskompetansen ble oppnådd, medfører at vi vanskelig kan peke på tidligere eller pågående strukturert FoU/KU-aktivitet."

Dette sagt, pekes det på tidligere faglig utviklingsarbeid over tid og kunstnerisk arbeid tilgjengeliggjort gjennom ulike kanaler. Det dokumenteres resultater som er relevant for studiets innhold og nivå, men eksempler fra avdelingen for lydproduksjon og vedlagte CV-samlinger viser manglende erfaring innen faget Lyddesign. Det vises også til lite konkrete planer/tanker rundt framtidig FoU/KU-arbeid.

Konklusjon

Nei, kriteriet anses som ikke oppfylt.

- Det er her nødvendig at det synliggjøres at fagmiljøet har aktiv, profesjonell erfaring innen fagområdet for det omsøkte studieprogram og at man har kontakt med/ kjenner til andre akademiske institusjoner som er relevant opp mot forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

4.3.4 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk relevant for studiet.

Vurdering

Det at NISS per i dag ikke tilbyr akkrediterte studieprogram, begrenser disse mulighetene noe. Dette er det tatt hensyn til i denne vurderingen. I søknaden, side 31-32 nevnes bl.a. at NISS ved Avdeling for lydproduksjon er medlem i Audio Engineering Society (AES), det pekes på at en av faglærerne er medlem av European Broadcasting Unit (EBU) og det vises til begynnende samarbeid med noen læresteder utenfor Norge. NISS har AES medlemmer på faglærer stab, men NISS står ikke som "sustaining member" (organization) på www.aes.org.

Det skal her nevnes at i søknaden nevnes at Avdeling for lydproduksjon er akkreditert som en Digidesign Certified Training Location. Videre sies det at "NISS er alene i Norden om denne akkrediteringen" (se side 32).

Konklusjon

Ja, kriteriet anses som oppfylt.

4.3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet

Vurdering

I søknaden, side 33 heter det: "Det omsøkte programmet benytter ikke ekstern praksis, og de prosjekter som måtte skje delvis utenfor campus vil skje under kontinuerlig veiledning av NISS sine lærere."

Konklusjon

Ja, kriteriet anses som oppfylt.

Samlet konklusjon for § 4-3 Fagmiljø tilknyttet studiet

Kvaliteten er ikke i samsvar med forventet nivå i henhold til gjeldende krav som gitt i tilsynsforskriften.

- Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske arbeidet som utføres. Undervisningsbehov som i dag er udekket må dekkes i samsvar med planene som beskrives i søknaden (§ 4-3 1).
- Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Dette kriteriet er ikke oppfylt. Undervisningsbehov som i dag er udekket, må dekkes (§ 4-3 2).
- Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og /eller kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette kriteriet anses ikke som oppfylt av institusjonen (§ 4-3 3).

Råd for utvikling

- NISS bør jobbe videre for å etablere nasjonale og internasjonale nettverk relevant for studiet (§ 4-3 4).
- Det anbefales at det omsøkte studieprogrammet etablerer avtaler med relevant ekstern praksis (§ 4-3 5).

4.4 Støttefunksjoner og infrastruktur

4.1.4 Institusjonen skal ha lokaler, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene som er tilpasset antall studenter og studiet slik det er beskrevet i plan for studiet.

Vurdering

På sidene 34-39 i søknaden er støttefunksjoner og infrastruktur grundig beskrevet. Her redegjøres for tekniske og administrative tjenester, bibliotek tjenestene, et ”læringscenter” som er i en etableringsfase, IKT-ressurser og lokaler til undervisning og produksjon (bl.a. konsertscene, studio 1-12, portabelt lydutstyr, masteringstudio, datalab med 13 arbeidsstasjoner (hvorav 1 lærerstasjon), klasserom, elektrolab, studierom. Det nevnes også planer for videreutvikling og oppgradering av støttefunksjoner og infrastruktur.

Alt dette anses som tilpasset antall studenter og studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, men igjen vil vi bemerke at komiteen anbefaler maksimalt 20 studenter på dette studiet (10 pr år), ikke 30 som nevnes i søknaden.

Konklusjon

Kvaliteten er i samsvar med forventet nivå i henhold til gjeldende krav i tilsynsforskriften.

5 Sammendrag av de sakkyndiges vurdering og konklusjon

De sakkyndige underkjenner søknaden med referanse til følgende punkt i tilsynsforskriften:

§4-2 1

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

Studiets navn er ikke dekkende. Studiet må endre navn, forslagsvis til: *Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i audiovisuell produksjon*. Jfr. argumentasjonen gitt i vurderingen.

§ 4-2 2 c

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

Læringsutbytte på emnenivå må beskrives bedre og mer konkret i henhold til kvalifikasjonsrammeverket og det overordnede læringsutbytte for hele studiet.

§ 4-2 2 d

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

Det må gjøres bedre greie for arbeidsoppgaver og praksis knyttet til de enkelte emnene.

§4-2 2 e

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

Innhold i emner og arbeids- undervisningsformer må beskrives tilfredsstillende.

§ 4-2 3

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

NISS må her vise til konkrete planer faglig og /eller kunstnerisk utviklingsarbeid innen faget lyddesign. Det må også vises til aktivitet knyttet mot det eksterne faglige miljøet innenfor Lyddesign.

§ 4-3 1

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

Undervisningsbehov som i dag er udekket må dekkes i samsvar med planene som beskrives i søknaden.

§ 4-3 2

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

Undervisningsbehov som i dag er udekket, må dekkes

§ 4-3 3

De sakkyndiges krav til oppretting av kriteriet:

Det er her nødvendig at det synliggjøres at fagmiljøet har aktiv, profesjonell erfaring innen fagområdet for det omsøkte studieprogram og at man har kontakt med/ kjenner til andre akademiske institusjoner som er relevant opp mot forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

På dette grunnlag kan Lyddesign 2-årig påbygging til bachelorgrad ved Nordisk institutt for scene og studio (NISS), ikke akkrediteres.

De sakkyndige har på enkelte områder funnet det riktig å komme med råd til videre utvikling av studiet, forutsatt at studiet senere i saksprosessen blir akkreditert. Disse rådene er sammenfattet under oppsummeringen av hver paragraf, og vi anbefaler at søkerinstitusjonen merker seg disse rådene dersom studiet etter ev. tillegsvurdering skulle bli akkreditert.

6 Institusjonens kommentar

Vi viser til vår søknad av 15.3.2011 med deres arkivsakID 11/203, samt til sakkyndig rapport oversendt per e-post fra saksbehandler 8.7.2010 med deres journaldato 11.7.2011.

I det følgende går vi gjennom den sakkyndige rapporten, kommenterer denne, og redegjør for hvordan vi vil bedre de svakheter som påpekes. Gjennomgangen følger tilsynsforskriftens kriterier, og vi berører kun de kriterier der komitéen underkjenner søknadens beskrivelser. Vi håper at kommentarer vi har og justeringer vi gjør medfører at kvaliteten nå kan finnes tilfredsstillende. Samtidig vil vi takke komitéen for de råd og vurderinger som fremkommer i rapporten. Det er alltid nyttig å tenke gjennom egen praksis kommentert gjennom andres kritiske blikk, og vi vil ta med oss de råd som gis i vårt videre arbeid.

§ 4-2 Plan for studiet

§ 4-2 1 Studiet skal ha et dekkende navn

Sett på bakgrunn av studiets innhold, slik dette er presentert i studieplanen, anser *ikke* komitéen *Lyddesign* som å være et dekkende navn for dette studiet, og stiller krav om at navnet må endres. I lys av hva som forventes av kompetanse for å få ansvaret for lyddesignen ved for eksempel en spillefilm, har vi god forståelse for hva komitéen påpeker, ikke minst for deres påpekning av at det forventes at en utdannet lyddesigner har «en god fordypning innen faget Lyddesign. Spesielt innen dramaturgi og filmforståelse». Slik vi oppfatter dette, ligger det en prinsipielt viktig avveining mellom det å benytte et navn som er adekvat i forhold til fagmiljøets oppfatning av de termer som benyttes og det å finne et navn som er velegnet i kommunikasjon med aktuelle søkergrupper. Ved *Lyddesign* kan dette uttrykkes som «når og på hvilke premisser kan en ikke-beskyttet tittel anvendes i et studienavn så vel som i en gradstittel uten å indikere en kompetanse tilbyder ikke kan innestå for?» Vi er i dette blant annet opptatt av følgende:

- Slik vi kjenner arbeidsmarkedet, er ansvar for lyddesign ved en spillefilm noe en først kanforvente å bli tildelt etter en omfattende kombinasjon av praksis så vel som utdanning, og hvor kompetansen dekker både lydfaglig så vel som filmfaglig kompetanse. I lys av dette ser vi at en bør være varsom med å benytte «Lyddesign» som eneste benevnelse på et lavere grads studium. Dette indikerer en løsning i retning av det komitéen foreslår.
- Som komitéen påpeker, gir det omsøkte tilbudet en god dekning innen lydproduksjon generelt. Samtidig etterlyser komitéen bedre fordypning innen dramaturgi og filmforståelse. Vi ser at dette indikerer en varsomhet i bruk av «Lyddesign» i programnavn. Samtidig vil vi hevde at den lydfaglige kompetansen studentene vil kunne oppnå gir en god plattform for arbeid med lyddesign på ulike nivåer innen ulike audiovisuelle og auditive produksjoner, programmets plassering på 1. syklus tatt i betraktning.

Vi vil også peke på at emneplanen innen emnegruppen *Fortelling* gir 13 sp innføring i og arbeid med *dramaturgi*, og at studentene gjennom i alt 68 sp avsatt til utøvende arbeid nedlegger en beregnet arbeidsmengde på minimum 1.700 arbeidstimer i praktisk arbeid med filmfaget i samarbeid med blant annet skolens filmutdanning og/eller eksterne institusjoner og produsenter.

Videre stiller opptakskravene krav om grunnkunnskaper i fortelling, minimum tilsvarende 5 sp.

I lys av dette mener vi at vi må kunne benytte «Lyddesign» som et element ved navngiving av studieprogrammet.

- Slik vi oppfatter praksis, er «Lyddesign» bredt anvendt både på tvers av lydfaglige fagområder, så vel som på ulike nivåer innen ett og samme fagområde. «Lyddesign» så vel som «Lyddesigner» synes å være vanlig anvendt innen spillefilm, film- og tv-produksjon, radio og reklameproduksjon, i teater, revyer og lignede, samt spillprodusenter. Termen er også i dag anvendt blant kunstnere og musikere der hvor de selv finner dette relevant, og ofte benyttet i industriell produktutvikling. I lys av dette mener vi at vi må kunne benytte «Lyddesign» som et element ved navngiving av studieprogrammet.
- Med det omsøkte programmet ønsker NISS å utdanne kandidater som behersker arbeid med forskjellige auditive og audiovisuelle uttrykk selv om fokuset er lagt på film- og tv-produksjon. Som drøftet ovenfor, mener vi dette både gir et godt utgangspunkt for videre arbeid så vel som studier innen lyddesign samtidig som «Lyddesign» vil være en term som forbindes med denne type arbeid på flere nivåer. Dette mener vi bør reflekteres i navnet, både for å indikere ovenfor søkere hvor det faglige fokus er satt, minne studenter på hvilken fagfunksjon vi ønsker studert og fortelle omverdenene hvor studentene har fordypet seg gjennom programmets varighet. særlig opplever vi det viktig at aktuelle søkere gjennom navnet får et klart bilde av programmets faglige retning, og her opplever vi at «Lyddesign» gir en langt mer kortfattet og entydig informasjon enn noe annet alternativ vi har klart å komme opp med.

Vi ønsker også å gjøre oppmerksom på at studentene ved det forutgående akkrediterte årsstudiet i lydproduksjon velger et særemne innen *Lyddesign* eller *Musikkproduksjon*, et valg som også påvirker innholdet i det utøvende emnet *Lydproduksjon*. Ved NOKUTs behandling av årsstudiet fremkom det ingen kritiske bemerkninger til vår bruk av termen «Lyddesign», og vi finner det viktig at kandidatene fra årsstudiet, som utgjør en betydelig målgruppe for den 2-årige påbygningen, finner igjen en terminologi i påbygningen som de kjenner fra sitt første år. Vi har således forståelse for komitéens poeng, ser god fornuft i det forslag de gir, og ønsker også å følge hovedtrekk i forslaget. Samtidig har vi, som argumentert for ovenfor, et sterkt behov for å opprettholde «Lyddesign» som et element ikke bare i emneplan men også i navn og tittel, ikke minst fordi vi mener dette på en god måte kommuniserer programmet innretning til studentmålgruppen. Ut fra dette vil vi foreslå følgende:

Lydproduksjon, fordypning lyddesign - 2-årig påbygging til bachelor Bachelor i lydproduksjon med fordypning lyddesign

Vi håper at dette er en tilfredsstillende løsning, gitt vår argumentasjon ovenfor. Dersom komitéen er av den oppfatning at termen «Lyddesign» overhodet ikke kan benyttes verken i navn eller tittel ber vi om at dette tas opp med oss da det for oss er viktigere å kunne gjennomføre en utdanning vi har tro på enn å risikere at utdanningen ikke akkrediteres som følge av navngiving.

§ 4.2 2 Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse

c Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

På dette punktet krever komitéen at læringsutbytte på emnenivå må beskrives bedre og mer konkret i henhold til kvalifikasjonsrammeverket og det overordnede læringsutbytte for hele studiet. Det omsøkte programmet er NISS sitt første forsøk med å gå fra bruk av enhetlige kompetansemål til den tredelte beskrivelsen av læringsutbytte. Vi diskuterte dette i forkant, og endte opp med en konklusjon som tilsa at vi skulle søke en tettest mulig formlikhet med kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning i de overordnede beskrivelsene, mens vi valgte en noe mindre omfattende form ved emnebeskrivelsene. Etter å ha mottatt komitéens rapport, og justert disse i henhold til rapport, ser vi at vi nå har fått frem emneplaner som gir både studenter og lærere et langt bedre redskap til å se hvor en skal, hvordan en skal komme dit og ikke minst hva en vil bli målt på ved emneslutt. Dette har vært en nyttig prosess for NISS som et hele, og vi håper at de gjennomgåtte emneplanene vi vedlegger dette svaret er i tråd med rammeverk så vel som tilsynsforordning.

d Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.

Her påpeker komitéen at søknad blir «for generell til at man får noe sikkert inntrykk av om læringsutbyttet, slik det er beskrevet i planen, faktisk blir oppnådd», og det stilles som krav at det «må gjøres bedre greie for arbeidsoppgaver og praksis knyttet til de enkelte emnene». I lys av punkt c ovenfor har vi ingen problemer med å se komitéens anmerkning. Vi har valgt å konkretisere dette ved beskrivelsen av det enkelte emne, og håper at vi gjennom de vedlagte emneplanene har fått frem en tilstrekkelig konkretisering opp mot beskrevet læringsutbytte.

e Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Her krever komitéen at «innholdet i emner og arbeids- og undervisningsformer må beskrives tilfredsstillende» før kriteriet kan vurderes som tilfredsstillt. Samtidig henviser komitéen til de to foregående kriterier. Vi har søkt å ta hensyn til dette ved gjennomgangen av emneplanene hvor vi nå mener at de didaktiske sammenhengene mellom mål, innhold, form og vurdering fremkommer på en måte vi håper er tilstrekkelig til å tilfredsstillende forskriftens krav, og viser til den vedlagte emneplanen.

§ 4-2 3 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

Komitéen konkluderer her med at studiet ikke har en «tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart»

Vi ser at komitéen her peker på et, per i dag, svakt punkt ved søknaden. Samtidig ser vi at komitéen vurderer det slik at det parallelle programmet *Musikkproduksjon* som å ha en «tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart». Vi tillater oss derfor å anta at om vi bringer det omsøkte tilbudet opp på et tilsvarende nivå, vil vi dekke detminstekrav forskriften krever. Ut fra en slik sammenlikning oppfatter vi at vi kan oppsummere svakhetene på dette punkt som:

- mangel på dokumentert KU/FoU innen dagens fagstab, hvor vi ved det omsøkte tilbudet mangler noe av den faktiske kompetansen som Teigland og Dammerud i sum tilfører musikkproduksjon
- mangel på konkrete planer for KU/FoU, hvor vi ved musikkproduksjon har gitt et konkret eksempel på et planlagt prosjekt, en konkretisering som mangler ved det omsøkte tilbudet

I tillegg fremmes et krav om at vi må kunne vise til «aktivitet knyttet mot det eksterne faglige miljøet innenfor Lyddesign».

Hva angår den etterspurte kompetansen fremgår det av vår søknad at vi, gitt en akkreditering, vil ansette en 1. stillingskompetent innen lyddesign i 66 % stilling. Gjennom denne tilsetningen av NN vil vi komplettere dagens 1. stillingskompetanse med kompetanse innen lyddesign, og på denne måten få samstemt stabens faglige profil med programmets. Ut fra komitéens vurdering av fagmiljøet *inklusive* NN oppfatter vi det slik at vi gjennom denne tilsetningen vil tilfredsstille kravet til fagstab. Vi viser her også til diskusjonen under § 4-3, hvor vi blant annet viser til at NOKUT tidligere har avklart at nyansettelser kan avvente en akkreditering. Hva angår eksempler på/planer for konkrete prosjekter kan vi peke på følgende eksempler:

1) *Taletydelighet i film og/eller tv.*

Dette er en aktuell problemstilling innenfor lyddesign i Norge i dag. Temaet er særdeles komplekst med til dels svært mange parametere, men allikevel egnet for anvendt forskning. Dersom det viser seg mulig å fremstille empiriske data som kan være veiledende for god kontra dårlig taletydelighet i film og/eller tv, og/eller på annen måte belyse problemstillingen i form av konkret kunnskap, vil dette være å anse som viktig kunnskap både innen relevante utdanningsinstitusjoner og bransjene for øvrig. Studentene vil for eksempel kunne bidra med å gjøre for å underbygge/avkrefte de empiriske data og konklusjoner arbeidet fører frem til. Det er også nærliggende å tenke seg at studentenes eget kunstneriske arbeide i noen grad kan være relevant anvendt i pedagogisk utviklingsarbeid ved å la studentene arbeide etter gitte parametre i deres kunstnerisk arbeid for så å benytte erfaringene i utvikling av arbeids- og undervisningsmetoder.

2) *Arbeidsprosesser relatert til produksjonsflyt (workflow)*

Kartlegge og systematisere praksis, problemstillinger og løsninger i ulike produksjonsmiljøer og formater fra planlegging via opptak, etterarbeid, miks og frem til endelig produkt. Gjennom et slikt arbeid vil produksjonsflyt kunne dokumenteres og diskuteres i lys av de metoder, prosesser og teknologier som anvendes på tvers av fagfunksjon. Arbeidet vil kunne lede frem til beskrivelser av effektiv produksjonsflyt hvor kreativitet og kunstfaglig utøvelse belyses. Ved å la studentene arbeide etter ulike modeller i forskjellige prosjekter vil kunnskap kunne utprøves og konklusjoner underbygges/avkreftes. Studentene vil på bakgrunn av deltagelse i større grad kunne reflektere over betydningen av produksjonsflyt i eget og andres arbeide.

Vi har også fått inn forslag innen persepsjon av lyd og musikk (hvordan oppfattes lyd og hvor mange lyder kan vi oppfatte av gangen i forhold til hvor mye informasjon det er i bildet?) og innen opplevelse av rom i surround-lyd relatert til bildet (hva føles riktig i forhold til bildet, hvorledes er opplevelsen av lyden med og uten bilde og hva skjer når ulike lyder flytter på seg?). I tillegg er lyddramturgi et område som vi, sammen med Avdeling for film og tv, ønsker å prioritere.

Hva angår det fremsatte kravet om «aktivitet knyttet mot det eksterne faglige miljøet innenfor

Lyddesign» er vi litt i villrede. så vidt vi kan se av tilsynsforskriften kapittel 4 om akkreditering av studier, er det kun i § 4-3 4 at det fremkommer krav om deltakelse i eksternt samarbeid og eksterne nettverk, et kriterium komitéen vurderer som oppfylt. Et slikt krav er heller ikke nevnt i vurderingen av tilsvarende punkt ved *Musikkproduksjon*. Vi finner således ingen eksplisitt kopling mellom kriterium og tilleggskrav.

Imidlertid ser vi absolutt nytte av en slik aktivitet komitéen etterspør, også med kopling til KU/FoU som kontekst. Spørsmålet vi stiller, er følgelig om dette kan stilles som et *krav før en akkreditering kan gis til et enkeltstående studieprogram*. Vi stiller dette spørsmålet da forpliktende samarbeid som involverer faktisk KU/FoU-arbeid etter vårt skjønn faktisk *krever* at en akkreditering er gitt. Det som etter vår erfaring imidlertid er mulig, er innledende samtaler, intensjonsavtaler og nettverk på individnivå. Slikt innledende arbeid skjer løpende, og er i noen grad dokumentert i søknad:

- Vårt samarbeid med britiske universitet åpner for å drøfte samarbeid knyttet til KU/FoU så vel som for utvikling av 1. stillingskompetanse av våre lærere. Innenfor lydproduksjon er samtale kommet lengst med School of Sport Performing Art and Leisure, University of Wolverhampton (UoW), hvor gjeldende Memorandum of Understanding (vedlagt søknad) under punkt 1 *The Nature and Purpose of the Relationship* blant annet konkret peker på (ii) «*identify projects and activities for which joint tenders/bids can be made*» og (iii) «*identify areas of mutual interest in teaching and research and bring forward proposals for joint activity in curriculum development or research activity*».
- Det har vært gjensidig kontakt mellom Norsk Filmskole og NISS så vel som mellom NMH og NISS, eksempelvis gjennom gjensidig utveksling av lærere og studenter over lang tid. Kontakten har imidlertid ikke vært regulert av avtaler og ble derfor ikke tatt med i søknad. Dette er en kontakt vi mener kan lede frem til mer forpliktende samarbeider gitt en akkreditering.
- Vi benytter jevnlig gjesteforelesere fra bransjen, avdelingen deltar ved aktuelle kongresser, messer og eksterne faglige arrangement i tillegg til at avdelingen jevnlig mottar henvendelse fra bransjen om deltakelse ved små og større produksjoner.
- Vi støtter aktivt opp under kontaktnettet til vår faglig stab, å søke å benytte dette nettverket på en best mulig måte, også til gagn for våre studenter. Som nevnt i søknad har vi alt lærere med verv innen EBU, NFLF og AES og et slikt nettverk vil bli utvidet gjennom den varslede nyttilsettingen. Vi håper vi med dette har gitt en tilstrekkelig redegjørelse for vårt syn, og ber om at komité og NOKUT revurderer dette kriterier i lys av tilleggsopplysningene ovenfor, bemanningsplan og det faktum at NISS først starter opp med akkrediterte studier per 22. august 2011, noe som til nå har begrenset våre muligheter innen KU/FoU ut over det mer uformelle.

§ 4-3 Fagmiljø tilknyttet studiet

I sin vurdering av § 4-3 1 skriver komitéen at «den samlede kompetanseprofil (inkludert to NN) synes relevant vurdert i forhold til det faglige innhold i studieprogrammet». Videre vurderes studentårsverk per faglig tilsatt som tilfredsstillende. I sin konklusjon underkjennes imidlertid NISS med henvisning til at udekket kompetanse må dekkes i samsvar med planene som beskrives i søknaden. Tilsvarende

underkjennes både § 4-3 2 a og § 4-3 3 på grunn av at personell ikke er tilsatt per dato, samtidig som det pekes på at kriteriene vil være tilfredsstillt dersom kompetansen dekkes i tråd med planene.

Her kan vi vanskelig se noe annet enn at det må foreligge en misforståelse. NISS har ved flere anledninger fått bekreftet fra NOKUT at det ikke skal stilles krav til at ansettelse må foretas *før* en akkreditering er gitt dersom det dreier seg om tilbud utenfor rammen av det som alt tilbys ved institusjonen ved søknadspunkt, også i de tilfeller der en eksisterende utdanning utvides fra 2 til 3 år, som er tilfellet ved Avdeling for lydproduksjon. En akkreditering vil da, slik vi utvetydig har forstått NOKUT, kunne gis under den forutsetning at godkjente planer for nytilsetting følges opp. Den samme forståelsen antar vi må anvende § 4-3 3 a som for 1. syklus krever at fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå. Slik vi ser dette, og som drøftet under § 4-2 3, er avdelingen godt dekket innen generell lydproduksjon, lydteknikk og akustikk. Mangelen befinner seg innen lyddesign, og her vil det bli tilsatt en førstestillingskompetent gitt en akkreditering.

Tilsvarende ser vi at komitéen ved § 4-3 3 a konkretiserer forskriftens ordlyd med krav om at det synliggjøres at fagmiljøet har aktive kontakter. Dette er drøftet under § 4-2 3, og vi skal ikke ta denne argumentasjonen opp igjen her, kun peke på at eksisterende fagstab har en tilfredsstillende kontaktflate innen musikkproduksjon og emner felles for de to omsøkte tilbudene (§ 4-3 4 vurderes som tilfredsstillt for *Musikkproduksjon*), og at denne kontaktflaten vil bli utvidet innen lyddesignnemnet gjennom den planlagte nytilsettingen

Vi ber om en bekreftelse på at NOKUT ikke har endret syn i dette spørsmålet, og ber om at § 4-3 revurderes i lys av at en eventuell akkreditering først vil kunne anvendes etter at bemanningen er i tråd med de planer som presenteres i søknad.

7 Sakkyndig tilleggsvurdering

I vår hovedrapport etter vurderingen av søknaden fra NISS, avgitt 7.7.2011, konkluderte vi med at flere av kriteriene ikke var tilfredsstillende fylt. Disse kriteriene er behandlet i kommentardokumentet fra NISS. Vi har nedenfor vurdert NISS' kommentarer til hvert av de underkjente kriteriene, for å avgjøre om kommentarene gir grunnlag for endret konklusjon fra vår side:

Til § 4-2 1: Studiet skal ha et dekkende savn

Vår opprinnelige vurdering

Sett på bakgrunn av studiets innhold, slik dette er presentert i studieplanen, anses ikke *Lyddesign* å være et dekkende navn for dette studiet.

Det finnes en presedens innen det offentlige høyskolesystemet og internasjonale høyskoler med liggende studier for denne type navngivning hvor tittel antyder fag og undertittel antyder nivå og omfang. Her forventes at en ferdig utdannet bachelor i Lyddesign skal ha en god fordypning innen faget Lyddesign. Spesielt innen dramaturgi og filmforståelse.

I den presenterte studieplanen favner studiet bredt innen lydproduksjon, men mangler en god fordypning innen faget lyddesign. Studiet er også lite knyttet opp mot eksterne fagmiljøet innenfor dette faget og viser flere steder i søknaden liten forståelse/erfaring innenfor faget.

Komiteen er av den oppfatning at et mer dekkende navn og en bedre løsning ville være å kalle dette studiet: "*Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i audiovisuell produksjon*". Dette ville på den ene side tydeliggjøre at studiet er en bacheloropbygging av *Årsstudium i lydproduksjon*, og på den andre side muliggjøre at man også kunne etablere "*Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i musikkproduksjon*" (i stedet for det omsøkte studiet *Musikkproduksjon*). – Begge disse eventuelle bachelorprogrammene har så mange emner felles at det mest naturlige er å se det slik at de representerer muligheter innenfor én og samme bachelor, *Bachelor i lydproduksjon*, der det i større prosjektoppgaver fokuseres på forskjellige sider av lydproduksjon (*Audiovisuell produksjon* og *Musikkproduksjon*).

Vår opprinnelige konklusjon

Nei, studiets navn er ikke dekkende

- Studiet må endre navn, forslagsvis til: *Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i audiovisuell produksjon*. Jfr. argumentasjonen gitt i vurderingen ovenfor

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

Komiteen registrerer at NISS langt på vei er enig med vår opprinnelige vurdering, der det sies: "Slik vi kjenner arbeidsmarkedet, er ansvar for lyddesign ved en spillefilm noe en først kan forvente å bli tildelt etter en omfattende kombinasjon av praksis så vel som utdanning, og hvor kompetansen dekker både lydfaglig så vel som filmfaglig kompetanse. I lys av dette ser vi at en bør være varsom med å benytte "Lyddesign" som eneste benevnelse på et lavere grads studium. Dette indikerer en løsning i retning av det komitéen foreslår." (Se Kommentarer fra NISS, side 2.) – Samtidig understreker NISS viktigheten av å ha et navn på studiet som "... på en god måte kommuniserer programmet innretning til studentmålgruppen." (Kommentarer fra NISS, side 2.) – Dette har også komitéen stor forståelse for, og

dette er vi enig i. – Imidlertid kan vi dessverre ikke si oss enige i at ”lyddesign” er det navn som best kommuniserer programmets innhold. Dette kommer også til uttrykk flere steder i NISS’ egen argumentasjon og i de nye ”Emneplaner for LydDes studieår 1 og 2”, som var vedlagt kommentarene fra NISS. For eksempel leser vi:

1. ”Med det omsøkte programmet ønsker NISS å utdanne kandidater som behersker arbeid med forskjellige auditive og audiovisuelle uttrykk selv om fokuset er lagt på film- og tv-produksjon.” (Kommentarer fra NISS, side 2.)
2. I Emneplaner for LydDes understrekes det flere steder at kandidaten skal tilegne seg kunnskaper og ferdigheter knyttet til ”auditive og audiovisuelle verk”, ”auditive og audiovisuelle produksjoner”, ”audiovisuelle og auditive fortellinger” og ”audiovisuelle medier”. Se emneplaner for Dramaturgi 1, side 10; Lyddesign 1, side 13, 14; Dramaturgi 2, side 18, 19, og Lyddesign 2, side 20, 21.
3. I emnebeskrivelsen av Lyddesign 1 (side 13), står det: ”Emnet skal gi studenten en grundig praktisk-teoretisk forståelse av det å arbeide som lydtekniker på location og under postproduksjon, ...” (I den tidligere ”Studieplan Lyddesign”, sto det i emnebeskrivelsen for Lyddesign 1 (side 24): ”... grundig praktisk-teoretisk innføring i det å arbeide som lyddesigner ...”)
4. I emnebeskrivelsen av Lyddesign 2 (side 20), står det: ”Emnet skal bidra til å videreutvikle studentens ferdigheter og generelle kompetanse i det å arbeide med og utvikle auditive og audiovisuelle produksjoner, ...”

På bakgrunn av NISS’ egen beskrivelse av det omsøkte studieprogram, og sett ut ifra emnebeskrivelser og læringsutbytte for sentrale emner i studiet, er komitéen av den oppfatning at ”lyddesign” ikke er det navn som er best egnet til å kommunisere studiets innhold. Etter vår mening er studieprogrammets innhold best kommunisert ved å peke på audiovisuell kommunikasjon som det sentrale fokusområde (jfr. henvisninger til Emneplaner ovenfor), og vi fastholder derfor vårt tidligere forslag om ”Bachelor i lydproduksjon, med fordypning i audiovisuell produksjon” som navn på det omsøkte studieprogram. En naturlig konsekvens av dette ville også være å forandre navn på emnene Lyddesign 1 og Lyddesign 2 til Audiovisuell produksjon 1 og Audiovisuell produksjon 2.

Vår konklusjon nå:

Nei, studiet har fortsatt ikke et dekkende navn.

Til § 4-2 2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse, pkt.c: Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Vår opprinnelige vurdering:

Studiets innhold og oppbygging er presentert gjennom en samling emner knyttet til forskjellige emnegrupper; utøvende lyddesign (til sammen 69 sp), teknologi (23 sp), fortelling (13 sp) og allmenne emner (15 sp). Alle emnene er obligatoriske. De enkelte emnene er på en bra måte knyttet til forskjellige aspekter av læringsutbytte for det omsøkte studieprogrammet slik disse er nedfelt i søknaden, side 13. Det synes å være en bra faglig sammenheng mellom emnene, der emnegruppene *utøvende lyddesign* og *teknologi* bidrar til å gi faglig dybde, mens emnegruppene *fortelling* og

allmenne emner bidrar til faglig bredde. Her skal det imidlertid bemerkes at det ville vært naturlig med en styrking av undervisningstilbudet i filmfordypning (i tillegg til generell kunstfaglig kontekstualisering).

En vesentlig svakhet knyttet til dette punktet er at læringsutbyttet på emnenivå er til dels svært mangelfullt beskrevet i henhold til kvalifikasjonsrammeverket. Dette er en alvorlig mangel som må rettes opp.

Vår opprinnelige konklusjon:

Nei, studiets innhold og oppbygging er ikke tilfredsstillende relatert til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Læringsutbytte på emnenivå må beskrives bedre og mer konkret i henhold til kvalifikasjonsrammeverket og det overordnede læringsutbytte for hele studiet.

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

NISS har bearbeidet emnebeskrivelsene som svar på vår opprinnelige konklusjon, og en ny versjon av ”Emneplaner for LydDes studieår 1 og 2” er vedlagt kommentarene fra NISS. Her ser vi at læringsutbytte på emnenivå nå jamt over er beskrevet på en god måte i henhold til kvalifikasjonsrammeverket og det overordnede læringsutbytte for hele studiet. Dette bidrar til at det er tydeligere og mer konkret angitt hva studenten sitter igjen med av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse etter at de enkelte emnene er gjennomført og bestått.

Vår konklusjon nå:

Ja, kravet er tilfredsstillende oppfylt

Til § 4-2 2 d: Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.

Vår opprinnelige vurdering

Det er en bra *generell* utgreiing som viser kopling mellom arbeids- og undervisningsformer og læringsutbytte. Problemet er at denne utgreiingen er *for* generell til at man får noe sikkert inntrykk av om læringsutbyttet, slik det er beskrevet i planen, *faktisk* blir oppnådd.

Det som her savnes, er en mer konkret, eksplisitt redegjørelse for innhold i de enkelte emner og type oppgaver/praksis. – Den kunstneriske dimensjonen kunne også med fordel vært bedre synliggjort (jfr. søknad, side 18). Det anbefales videre at studentene får erfaring i arbeid sammen med profesjonelle musikere, lydteknikere og produsenter, og ikke bare andre studenter.

Vår opprinnelige konklusjon:

Nei, studiets arbeids- og undervisningsformer er ikke egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Det må gjøres bedre greie for arbeidsoppgaver og praksis knyttet til de enkelte emnene.

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

I den nye versjonen av Emneplaner for LydDes er undervisnings- og arbeidsformer for de enkelte emnene noe bedre beskrevet enn i den opprinnelige versjonen. Kombinert med en god beskrivelse av læringsutbytte på emnenivå (jfr 4.2.2.c, ovenfor) gir beskrivelsene av undervisnings- og arbeidsformer tilstrekkelig mening til at det er riktig å si at studiets arbeids- og undervisningsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen. – Spesielt vil vi her anmerke at undervisnings- og arbeidsformer for de to sentrale emnene: Lyddesign 1 og Lyddesign 2, nå er beskrevet på en god måte. – Det må også påpekes en trykkfeil på side 16 i Emneplaner (under Lydpersepsjon) der det står: ”Deler av undervisningen gjennomføres sammen med studieprogram lyddesign.” Det skal vel være ”... sammen med studenter på alle studieprogram innen lydproduksjon”, som det står for tilsvarende emner andre steder.

Vår konklusjon nå:

Ja, kravet er tilfredsstillende oppfylt

§ 4-2 2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse, pkt.e: Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Vår opprinnelige vurdering

I søknaden på side 20 understrekes det at det vektlegges såkalte formative vurderinger, som innebærer tilbakemeldinger under den løpende læringsprosessen og summative vurderinger, som her ses som avsluttende, kontrollerende vurderinger av resultat og/eller opplevelser opp mot definerte mål eller standarder. De summative vurderingene benyttes til å måle læringsutbyttet studentene sitter igjen med etter endt arbeid. Sluttvurderinger/eksamensformer for de enkelte emnene er gjengitt i søknaden på sidene 20 og 21. – Det skal her bemerkes at sluttvurdering for Kunst og samfunn og Lydpersepsjon slik disse er gjengitt i søknaden ikke er i samsvar med hvordan sluttvurderingen for disse emnene er presentert i studieplanen.

Eksamens- og vurderingsformer synes å være bra tilpasset de enkelte emnene, men hvorvidt disse er egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet, er avhengig av hvordan innholdet i de enkelte emnene er definert. (Jfr. kommentarer til 4.2.2.c og d ovenfor.)

Det skal videre bemerkes at tidsbruk for gjennomføring av de forskjellige eksamener burde vært angitt (4 timer, 6 timer, 1 uke, 4 uker?)

Dessuten bør siste avsluttende eksamen, 302.1 Lyddesign 2 ha en ekstern sensor i tillegg til intern sensor.

Vår opprinnelige konklusjon

Nei, eksamensordninger og andre vurderingsformer er ikke egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.

- Innhold i emner og arbeids- undervisningsformer må beskrives tilfredsstillende (Jfr. merknader til 4.2.2.c og d ovenfor).

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

I den nye versjonen av Emneplaner for LydDes er eksamens- og vurderingsformer for de enkelte emnene stort sett godt beskrevet, der også tidsbruk for gjennomføring av de forskjellige eksamener er angitt. Kombinert med en god beskrivelse av læringsutbytte på emnenivå (jfr 4.2.2.c, ovenfor), er det nå riktig å si at studiets eksamens- og vurderingsformer er egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet. – Spesielt vil vi her anmerke at eksamens- og vurderingsformer for de to sentrale emnene: Lyddesign 1 og Lyddesign 2, nå er beskrevet på en god måte, og at det er bra at det skal benyttes en ekstern sensor i tillegg til intern sensor ved Lyddesign 2.

Imidlertid er det litt merkelig/ inkonsekvent at Lydpersepsjon for Lyddesign har en annen emnekode (LYD208) og en annen vurderingsform enn Lydpersepsjon for Musikkproduksjon (LYD207), all den tid emnebeskrivelsen for disse to emnene synes å være helt lik. Videre må det også bemerkes at det er noen uklarheter knyttet til vurdering av Lydpersepsjon (tidsbruk: "... en halv dag og oppover per oppgave"), s.16, og Entreprenørskap ("Avsluttende oppgave..." (hvilken?)), s.18. - Dette bør utbedres.

Vår konklusjon nå:

Ja, kravet er tilfredsstillende oppfylt

§ 4-2 3: Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart (§ 4-2 3.).

Vår opprinnelige vurdering

På side 22 i søknaden sies det at NISS per i dag ikke har akkrediterte studieprogram i operativ drift eller erfaring fra drift av akkrediterte utdanninger. Videre sies det: "Ut fra dette, og det forhold at våre førstestillingskompetente lærere ikke har erfaring fra andre undervisningsinstitusjoner enn NISS etter at førstestillingskompetansen ble oppnådd, medfører at vi vanskelig kan peke på tidligere eller pågående strukturert FoU/KU-aktivitet."

Dette sagt, pekes det på tidligere faglig utviklingsarbeid over tid, kunstnerisk arbeid tilgjengeliggjort gjennom ulike kanaler, og det presenteres tanker om hvordan fagmiljøet knyttet til *Lyddesign* tenker rundt framtidig FoU/KU-arbeid.

Innen Kunstnerisk utviklingsarbeid vises det til de ansattes ved avdelingens aktivitet innen lydproduksjoner og annet faglig arbeid av kunstnerisk art. Dette viser en bred erfaring/aktivitet innen lydproduksjon men liten erfaring /aktivitet innen faget lyddesign. Her trekkes frem Kaptein Sabeltann (2003) som eneste gjennomførte arbeid lyddesign til film. Dette er en direkte feil siden ansattes oppgave den gang var dialog redigering og ikke lyddesign. Noe som igjen beskriver liten forståelse for faget lyddesign.

Innen anvendt forskning vises det lite konkrete arbeid som knyttes opp mot faget lyddesign.

Vår opprinnelige konklusjon

Nei, studiet har ikke tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart.

- NISS må her vise til konkrete planer faglig og /eller kunstnerisk utviklingsarbeid innen faget lyddesign. Det må også vise til aktivitet knyttet mot det eksterne faglige miljøet innenfor Lyddesign.

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

I kommentarene fra NISS på dette punkt redegjøres det for konkrete KU/ FOU prosjekt knyttet til 1) Taletydelighet i film og/ eller tv, og 2) Arbeidsprosesser relatert til produksjonsflyt (workflow). Dessuten nevnes persepsjon av lyd og musikk, opplevelse av rom i surround-lyd relatert til bildet og lydramaturgi som mulige KU/ FOU prosjekt. – Dette er alle prosjekter som er interessante, men de er på nåværende tidspunkt, naturlig nok, svært generelt og upresist formulert. – Det vises i kommentarene fra NISS i liten grad til eksisterende eller gjennomførte KU/ FOU prosjekter i lyddesign.

Det problematiske i denne sammenheng, slik komitéen ser det, og den grunnleggende faktor til at NISS i liten grad kan vise til KU/ FOU arbeid innen lyddesign, er at NISS mangler en fagperson, NN, med kompetanse i det faglige *kjerneområde* for det omsøkte studieprogram (i motsetning til hva tilfellet er for det parallelle omsøkte programmet, Musikkproduksjon). Det er altså i dette tilfelle en stor og avgjørende avstand mellom eksisterende faglig kompetanse og faglig kompetanse etter ansettelse av NN i *det omsøkte studieprogrammets faglige hovedfokusområde*.

Dette medfører, etter komitéens mening, et stort usikkerhetsmoment ved søknaden, og innebærer at de faglige rammebetingelsene for søknaden ikke er tilstrekkelig til stede.

Vår konklusjon nå:

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

§ 4-3 1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres

Vår opprinnelige vurdering:

Fagmiljøet knyttet til det omsøkte programmet er gjengitt på side 27 og 28 i søknaden. Her framgår det at inkludert fast ansatte, midlertidige/timelærere og to foreløpige udekte behov (NN Lyddesign og NN NISS entreprenørskap), utgjør undervisning og veiledning 3,30 årsverk, KU/FoU 0,5 årsverk og faglig/administrativt arbeid 0,24 årsverk.

Den samlede kompetanseprofil (inkludert to NN) synes relevant vurdert i forhold til det faglige innhold i studieprogrammet.

Studentårsverk per faglig ansatt vurderes som tilfredsstillende. (Her opererer NISS i søknaden med totalt 30 studenter, men komiteen foreslår et tak på 20 studenter (jfr. pkt. 3 foran).)

Kollegiet framstår som noe udekket hva angår ressurser satt av til FoU/ KU (dette kommenteres også i søknaden, side 29). – Imidlertid tas det her hensyn til at det omsøkte studieprogram er nytt og ikke eksisterer ved NISS i dag, og at det tidligst vil kunne starte høsten 2012 etter første gjennomkjøring av *Årsstudium i lydproduksjon* som akkreditert utdanning.

Vår opprinnelige konklusjon

Nei, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske arbeidet som utføres.

- Undervisningsbehov som i dag er udekket må dekkes i samsvar med planene som beskrives i søknaden.

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

Det ses her som en alvorlig svakhet ved søknaden at NISS mangler en fagperson, NN, med kompetanse i det omsøkte studieprogrammets faglige kjerneområde (i motsetning til hva tilfelle er for det parallelle omsøkte programmet, Musikkproduksjon). Jfr. forøvrig merknadene til 4-2.3, ovenfor.

Vår konklusjon nå:

- Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

§ 4-3 2. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

Vår opprinnelige vurdering

Som vist i søknaden på sidene 27 – 30, vil, under forutsetning av to fast tilsatte NN, 2,53 av 4,04 beregnede årsverk være fast tilsatte med sin hovedstilling ved NISS, noe som tilsvarer 62,56 %.

Vår opprinnelige konklusjon

Nei, kriteriet anses som ikke oppfylt.

- Undervisningsbehov som per i dag er udekket, må dekkes inn i samsvar med den plan for dette som beskrives i søknaden under dette punkt.

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

Det ses her som en alvorlig svakhet ved søknaden at NISS mangler en fagperson, NN, med kompetanse i det omsøkte studieprogrammets faglige kjerneområde (i motsetning til hva tilfelle er for det parallelle omsøkte programmet, Musikkproduksjon). Jfr. forøvrig merknadene til 4-2.3, ovenfor.

Vår konklusjon nå:

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

§ 4-3 2. a) For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse

Vår opprinnelige vurdering

Slik det framgår av tabellen på side 27 - 28 i søknaden vil, med en NN stilling, i alt 1,51 av 4,04 beregnede årsverk dekket av førstestillingskompetanse, noe som tilsvarer 37,47%.

Vår opprinnelige konklusjon

Kriteriet anses som ikke oppfylt.

- Undervisningsbehov som per i dag er udekket, må dekkes inn i samsvar med den plan for dette som beskrives i søknaden under dette punkt.

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

Det ses her som en alvorlig svakhet ved søknaden at NISS mangler en fagperson, NN, med kompetanse i det omsøkte studieprogrammets faglige kjerneområde (i motsetning til hva tilfelle er for det parallelle omsøkte programmet, Musikkproduksjon). Jfr. forøvrig merknadene til 4-2.3, ovenfor.

Vår konklusjon nå:

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

§ 4-3 3:Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid

Pkt.b: For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vår opprinnelige vurdering

På side 22 i søknaden sies det at NISS per i dag ikke har akkrediterte studieprogram i operativ drift eller erfaring fra drift av akkrediterte utdanninger. Videre sies det: "Ut fra dette, og det forhold at våre førstestillingskompetente lærere ikke har erfaring fra andre undervisningsinstitusjoner enn NISS etter at førstestillingskompetansen ble oppnådd, medfører at vi vanskelig kan peke på tidligere eller pågående strukturert FoU/KU-aktivitet."

Dette sagt, pekes det på tidligere faglig utviklingsarbeid over tid og kunstnerisk arbeid tilgjengeliggjort gjennom ulike kanaler. Det dokumenteres resultater som er relevant for studiets innhold og nivå, men eksempler fra avdelingen for lydproduksjon og vedlagte CV-samlinger viser manglende erfaring innen faget Lyddesign. Det vises også til lite konkrete planer/tanker rundt framtidig FoU/KU-arbeid.

Vår opprinnelige konklusjon

Nei, kriteriet anses som ikke oppfylt.

- Det er her nødvendig at det synliggjøres at fagmiljøet har aktiv, profesjonell erfaring innen fagområdet for det omsøkte studieprogram og at man har kontakt med/ kjenner til andre akademiske institusjoner som er relevant opp mot forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

Vår vurdering etter å ha lest kommentarene fra NISS

Det problematiske i denne sammenheng, slik komitéen ser det, og den grunnleggende faktor til at NISS i liten grad kan vise til KU/ FOU arbeid innen lyddesign, er at NISS mangler en fagperson, NN,

med kompetanse i det faglige *kjerneområde* for det omsøkte studieprogram (i motsetning til hva tilfellet er for det parallelle omsøkte programmet, Musikkproduksjon). Det er altså i dette tilfelle en stor og avgjørende avstand mellom eksisterende faglig kompetanse og faglig kompetanse etter ansettelse av NN i *det omsøkte studieprogrammets faglige hovedfokusområde*.

Vår konklusjon nå:

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Oppsummering.

Slik komitéen ser det, bør en eventuell anbefaling om akkreditering være basert på en sterk faglig overbevisning om at betingelsene for oppnåelse av de faglige mål for studieprogrammet er til stede. På bakgrunn av at det i det faglige kjerneområdet for det omsøkte studieprogram er en stor og avgjørende avstand mellom eksisterende faglig kompetanse og faglig kompetanse etter en eventuell ansettelse av NN, er det knyttet et så vidt stort usikkerhetsmoment ved søknaden at komitéen vurderer det slik at de faglige rammebetingelsene for søknaden ikke er tilstrekkelig til stede. Det blir dermed også uklart i hvilken grad de faglige målsettinger lar seg realisere.

Dette sagt, vil komitéen anbefale og oppfordre NISS til å arbeide for å etablere et aktivt fagmiljø knyttet til audiovisuell produksjon, og med utgangspunkt i dette fagmiljøet, utarbeide en ny søknad om opprettelse av et bachelorprogram med fokus på audiovisuell produksjon.

8 Vedtak

Nordisk institutt for scene og studio (NISS) søkte til søknadsfristen 15.mars 2011 om akkreditering av to-årig påbygning til bachelor i lyddesign (120 studiepoeng).

Søknaden ble sendt til sakkyndig vurdering 20.5.2011.

De sakkyndige avga sin vurdering 8.7.2011 og tilleggsvurdering 26.9.2011. Av tilleggsvurderingen fremgår det at de sakkyndige ikke anbefaler akkreditering med bakgrunn i at følgende kriterier i tilsynsforskriften fortsatt ikke er oppfylt:

§ 4-2 nr.1: Studiet skal ha et dekkende navn

§ 4-2 nr.2 e: Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet

§ 4-2 nr. 3: Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

§ 4-3 nr. 1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres

§ 4-3 nr. 2.: Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

- a. For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse.

§ 4-3 nr. 3 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

I tillegg gjelder:

- a. For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Det vises i denne forbindelse til de sakkyndiges merknader i sin vurdering og tilleggsvurdering.

NOKUT har etter dette fattet følgende vedtak:

NOKUT avslår søknaden fra NISS om akkreditering av toårig påbygning til bachelor i lyddesign (120 studiepoeng).

Hjemmel for vedtaket

Etter lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 § 3-1 første ledd, skal NOKUT ved akkreditering av høyere utdanningsinstitusjoner og studier, vurdere om den omsøkte utdanningen

fyller ett gitt sett med standarder. Kunnskapsdepartementet har i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, av 1. februar 2010 nr. 96 § 3-1 sjette ledd, gitt NOKUT hjemmel til å fastsette slike standarder i egen forskrift og til å gi retningslinjer for utforming og behandling av søknader om akkreditering av studier og institusjoner. I tilsynsforskriften har NOKUT gitt utfyllende bestemmelser om standardene.

Klagefrist

NOKUT gjør oppmerksom på at avvisning av en søknad etter forvaltningslovens § 2 er å regne som et enkeltvedtak. Avgjørelsen om avvisning kan følgelig påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28. Etter forvaltningsloven § 29 er klagefristen 3 uker regnet fra det tidspunktet vedtaket kom fram til institusjonen. Klage sendes til NOKUT, jf. forvaltningsloven § 32.

9 Dokumentasjon

Nordisk institutt for scene og studio (NISS) – søknad om akkreditering av lyddesign (toårig påbygning til bachelor, 120 studiepoeng). Arkivsak: 11/204, journalnummer: 11/993.

Kommentar til sakkyndig rapport- Nordisk Institutt for scene og studio (NISS) – søknad om akkreditering av lyddesign (toårig påbygning til bachelor, 120 studiepoeng). Arkivsak: 11/204, Journalnummer: 11/2433.